

Den mandlige patient og hjemmehæmodialyse

Hvorfor vælges behandlingen, og hvordan lykkes optræningsforløbet bedst muligt?

Sygeplejesymposium 9. maj 2014

Hanne Agnholt

Udviklingssygeplejerske

Nyremedicinsk Afdeling

AALBORG UNIVERSITETSHOSPITAL

Valg af fokusområde – Hvorfor?

- Relevant for patienterne i nyremedicinsk afdeling
- I det danske sundhedsvæsen er der stort fokus på
  - medinddragelse af patienter og pårørende
  - behandling i eget hjem
- Fokus på forskel i mænd og kvinders reaktioner ved sundhed og sygdom

Simon Sjørup Simonsen

Ronkedormodellen

- Manden er lig en ronkedor
- Manden forsøger at skubbe sygdom i baggrunden og prøver på at ignorere det
- Distancering hjælper manden til at håndtere hverdagen eller som måder at overleve på ved sygdom
- Manden trækker sig, hvis omsorgen bliver for omklamrende

Formål og Undersøgelsesspørgsmål

At få øget indsigt i, hvad den mandlige patient med kronisk nyresygdom har af oplevelser og erfaringer i forbindelse med optræning til HHD

- Hvorfor vælger den mandlige patient at varetage egen hæmodialysebehandling i hjemmet?
- Hvilke krav og forventninger har den mandlige patient til samarbejdet med kontaktsygeplejersken?

Hvorfor vælges HHD

- Sygdom skal ikke kontrollere deltagernes liv
- Deltagerne vil have sundhed i forgrunden
- HHD giver mulighed for øget autonomi, frihed og fleksibilitet i hverdagen

Samarbejdet med sygeplejersken

- Afgørende at der er 100 % tillid til sygeplejersken og dialysemaskinen
- Sygeplejersken skal være ærlig, positiv og imødekommende
- Sygeplejersken skal have viden og dermed bevidsthed om mandens behov for en kønsspecifik forskel i omsorgen

Metode

Formål og forskningsspørgsmål lægger op til kvalitativ metode

- 3 individuelle semistrukturerede interviews

Analysens temaer

- At være kaptajn i eget liv
- Liv i livet
- Have øje for den enkelte
- Kærlig omsorg

At være kaptajn i eget liv

"Jeg vil have så meget magt over min sygdom, som jeg overhovedet kan. Jeg kan ikke vinde over min sygdom, men jeg vil selv have så meget indflydelse på, hvor meget den har af indflydelse på mig. Det føler jeg på den måde, at jeg kommer hjem, jeg kan tage min egen dialyse"

At være kaptajn i eget liv

"jeg er nødt til at have kontrol over, hvad de laver med min krop, fordi jeg skal kunne sige stop, ellers kører de den mange gange længere ud, end jeg har lyst til at komme".

"fordi jo mere føling, får man med sin sygdom, altså ligesom med sygdommen som sådan, at det ikke bliver noget helt uvæsentligt".

Liv i livet

"jeg vil jo næsten sige, livskvaliteten, det er jo sådan noget, som det er svært lige at sætte procenter på, jamen jeg vil faktisk mene, min livskvalitet den er 100 % nu. Før var den ikke mere end 50. Jeg var meget mere træt, har det meget bedre nu"

"Jeg har fået, hvad skal man sige frie tøjler som sådan, hvordan jeg vil vælge at køre mine behandlinger"

"Du har energien og overskuddet, det er sådan en selvtilfredsstillende måde, at du kan gøre noget endnu"

Have øje for den enkelte

Tillid

"man skal finde de sygeplejersker på hæmoflexen, som ligesom brænder for ideen med hjemmedialyse, og det er vigtigt, at man har 100 % tillid til personen, fordi det gør jo, at man får lettere ved at acceptere maskinen og få fortrolighed med den, så at den oplæring man får, at man tror på, at den er god nok"

Ærlighed

"hvorfors vil hun ikke indrømme, at man rammer forbi så synes jeg ikke, at man spiller med åbne kort, så indrøm det sgu da....hvad andet bliver så sådan skubbet ind under...?"

Have øje for den enkelte

Træningsprogram

"I kommer meget længere med en patient ved, at I prøver at gå lige så stille ind og snakke og så prøver at analysere det, som vedkommende siger og så bruge det".

Have øje for den enkelte

Den yngre og den ældre sygeplejerske

Den yngre

"Det er ligesom, at de har fået at vide, at nu skal han passes, og det er altså i hoved og røv, hvis han har noget, han tænker på, så skal han endelig komme ud med det, og det...sådan er mænd ikke indrettet, tror jeg ikke, fordi jeg vil gerne holde noget som mit privatliv"

Den ældre

"Det vil jo nok være en god ide, at nye sygeplejersker kom til at gå som føl ved en ældre sygeplejerske, og de så får at vide, prøv at lægge mærke til, hvordan jeg behandler patienterne. Fordi der er stor forskel på, hvordan patienterne, der er nogle, der er til meget pylren og andre, der bare vil sove...ik´ altså"

Kærlig omsorg

De pårørendes omsorg

"hun har nok været mere nervøs for, at jeg kørte hjemme, end jeg selv har været, fordi hun var bange for, at der skete noget"

Sygeplejerskernes omsorg

"jeg kan jo godt blive lidt mopset på en ny sygeplejerske, hvis det er sådan, at hun træder for tæt på mig...uha, men de skal bare lige vide, at der går min grænse, det bryder jeg mig ikke om, at de snakker ned til en og pylrer om en"

Kærlig omsorg

Sygeplejerskernes omsorg

"der er jo også nogle, dem kan du tage i hånden ..det kan jeg godt li'. Men der er jo nogle, altså de holder sig sådan et stykke fra. De siger mig faktisk ikke så meget, men en frisk pige kan jeg godt li'. Jeg kan godt li' nogle, der er sådan lidt, hvad skal man sige sådan lidt kærlig omsorg"

Anbefalinger

- Vær bevidst om kønsspecifikke forskelle på mænd og kvinders håndtering af sundhed og sygdom
- Overvej inden start på optræningsforløbet, om patienten anvender maskuline strategier i sin sygdomshåndtering
- Overvej hvordan strategierne kan respekteres, så patienten ikke føler sig svigtet
- Skab tillid ved at være ærlig, positiv og imødekommende
- Anerkend patientens grænser for at udlevere sig selv i optræningsforløbet
- Tag højde for patientens eksisterende viden

Fremtidens hæmodialysepatient

